

Expunere de Motive

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru ratificarea Acordului de garanție dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la București la 4 ianuarie 2023, privind garantarea în procent de 100% a obligațiilor aferente Acordului de împrumut (Proiect privind consolidarea instituțională și rezistența plasei de siguranță financiară) dintre Fondul de garantare a depozitelor bancare și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în valoare de 406.000.000 EUR

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Natura juridică a Acordului de garanție aferent Acordului de împrumut (Proiect consolidarea instituțională și rezistența plasei de siguranță financiară) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), semnat la București la 4 ianuarie 2023, este de tratat internațional, fiind aplicabile prevederile Legii nr. 590/2003 privind tratatele, în special prevederile articolului 19 alin. (1) lit. a) la aceasta, care impun ratificarea tratatelor la nivel de stat, oricare ar fi domeniul de reglementare ale acestora.

Totodată, Acordul de garanție aferent Acordului de împrumut pentru finanțarea Proiectului menționat mai sus, necesită aprobarea prin lege, în conformitate cu prevederile articolului 4, alin. (1), lit. d) la OUG nr.64/2007 privind datoria publică, cu modificările și completările ulterioare, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.109/2008, cu modificările și completările ulterioare.

2.2 Descrierea situației actuale

În prezent, Fondul de garantare a depozitelor bancare (FGDB), constituit în baza Ordonanței Guvernului nr. 39/1996 privind înființarea și funcționarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este singura schemă statutară de garantare a depozitelor oficial recunoscută pe teritoriul României și are calitatea de persoană juridică de interes public, conform prevederilor art. 91 alin. (1) din Legea nr. 311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de garantare a depozitelor bancare, cu modificările și completările ulterioare (denumită în continuare Legea nr. 311/2015).

În conformitate cu prevederile Legii nr. 311/2015, obiectivul principal al unei astfel de scheme de garantare îl constituie asigurarea plății compensațiilor către deponenții garantați într-un interval de 7 zile lucrătoare de la declararea indisponibilității depozitelor.

Totodată, FGDB participă din resursele proprii la finanțarea măsurilor de rezoluție conform prevederilor art. 565 din Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar, cu modificările și completările ulterioare (denumită în continuare Legea nr. 312/2015).

Pentru asigurarea resurselor financiare necesare îndeplinirii în bune condiții a mandatului său în domeniul plății compensațiilor și/sau finanțării măsurilor de rezoluție dispuse de Banca Națională a României (BNR) și încadrarea în termenele prevăzute în acest sens de legislația în vigoare, FGDB trebuie să dispună de soluții de finanțare, care să răspundă atât provocărilor generate de lipsa de lichiditate a pieței, cât mai ales situațiilor când se înregistrează un deficit de resurse.

2.3 Schimbări preconizate

Conform prevederilor Legii nr. 311/2015, cu modificările și completările ulterioare, pentru asigurarea sumelor necesare plății compensațiilor sau finanțării măsurilor de rezoluție, FGDB poate recurge inclusiv la împrumuturi cu caracter preventiv, contractate de la instituții financiare internaționale, cu garanția statului.

În acest sens, pentru ca FGDB să poată dispune în orice moment de soluții de finanțare, s-a considerat necesar ca acesta să poată accesa mecanisme de finanțare alternative adecvate, care să permită Fondului să obțină, într-un termen scurt, finanțarea necesară îndeplinirii obligațiilor sale legale.

Astfel, participarea FGDB la efectuarea exercițiului de simulare de criză organizat de BNR la finalul anului 2018, ce a vizat aplicarea unor măsuri de rezoluție bancară, a demonstrat necesitatea ca Fondul să dispună de astfel de mecanisme alternative de finanțare care să-i permită acces rapid la finanțare în cazul apariției factorilor declanșatori, respectiv:

(i) înregistrarea uneia dintre situațiile prevăzute la art.3, alin.6 din Legea nr.311/2015 (constatarea de către BNR, în calitate de autoritate administrativă competentă cu încadrarea depozitelor ca indisponibile, a faptului că instituția de credit în cauză nu este capabilă din motive legate direct de situația sa financiară să plătească depozitele și nu are perspective imediate de a putea să o facă sau pronunțarea unei hotărâri judecătorești de deschidere a procedurii falimentului instituției de credit respective înainte ca BNR să constate indisponibilitatea depozitelor) și

(ii) adoptarea de către BNR, în calitate de autoritate de rezoluție la nivel individual a unei acțiuni de rezoluție care asigură în continuare accesul deponenților la propriile lor depozite (art. 565 din Legea nr. 312/2015).

Exercițiul de simulare de criză a fost derulat cu sprijinul Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), fiind implicați și reprezentanți ai Ministerului Finanțelor (MF) și ai Autorității de Supraveghere Financiară.

În cadrul acestui exercițiu, BIRD a prezentat un instrument de finanțare contingentă și și-a exprimat disponibilitatea de a-l pune la dispoziția FGDB.

Conform specificului instrumentului, un astfel de împrumut implică garantarea de către stat.

BIRD este singura instituție financiară internațională ce oferă un astfel de instrument de finanțare contingentă care, prin posibilitatea de adaptare la tipul de activitate al contractantului, satisface în cel mai înalt grad cerințele specifice ale unei scheme de garantare a depozitelor bancare, permițând beneficiarilor să-și acopere în termen scurt un deficit de resurse, în situația producerii unor evenimente economice adverse sau dezastre.

Din perspectiva criteriilor de siguranță și accesibilitate urmărite de FGDB în materia mecanismelor alternative de finanțare, împrumutul cu caracter preventiv oferit de BIRD prezintă următoarele avantaje:

- Este o resursă financiară externă, necorelată cu piața financiară din România, a cărei utilizare nu afectează lichiditatea pieței interne;
- Are un caracter preventiv, fapt ce presupune că tragerea se realizează de către FGDB doar dacă apar factorii declanșatori stabiliți în contract (nu există obligația tragerii dacă nu apare nevoia de resurse);
- Asigură accesul rapid la finanțare (fondurile sunt eliberate în 48 ore de la solicitare, cu condiția îndeplinirii cerințelor stipulate pentru tragere);
- Nu este condiționat de utilizarea prealabilă a resurselor disponibile ale schemei de garantare, fapt ce elimină presiunea determinată de vânzarea forțată a instrumentelor deținute de FGDB (în speță titluri de stat) și scăderea prețului acestora ca urmare a volumului mare oferit pentru vânzare într-un interval de timp foarte scurt;
- Asigură un raport cost-beneficii adecvat, având în vedere că sursa este certă și poate fi accesată imediat, în condiții avantajoase de cost față de alte surse alternative de pe piață (comision inițial de 0,25% din valoarea totală a împrumutului și un comision de angajament de 0,50% p.a. din suma rămasă de tras din împrumut, plătit semi-annual, iar în funcție de opțiunea aleasă, rata dobânzii poate fi bazată pe rata de referință).

Prin urmare, FGDB a manifestat interes pentru acest tip de instrument și a demarat discuții cu BIRD pentru contractarea unui astfel de împrumut.

Urmare discuțiilor susmenționate, FGDB a prezentat BNR caracteristicile soluției de finanțare, oferite de BIRD, soluție ce răspunde în mod adecvat cerințelor specifice schemelor de garantare a depozitelor bancare, inclusiv încadrarea în termenul maxim de 7 zile lucrătoare pentru punerea la dispoziția deponenților a sumelor convenite drept compensații.

Pe cale de consecință, la cererea FGDB, Consiliul de administrație al BNR a aprobat în ședința din 28 octombrie 2020 Nota privind termenii și condițiile cadrului general de contractare de către FGDB a unui împrumut contingent de la Banca Mondială.

În baza acestei aprobări, FGDB a solicitat MF garantarea împrumutului prezentat.

Menționăm că, fundamentarea necesității adoptării acestei măsuri de sprijin din partea statului, respectiv garantarea unui împrumut de tip preventiv pe care FGDB îl contractează de la BIRD constă în reducerea semnificativă a probabilității ca statul român, prin MF, să fie în situația de a garanta, în termen de 5 zile, un împrumut din alte surse către FGDB în cazurile menționate în Legea nr. 311/2015 sau de a recurge la utilizarea unor resurse financiare ale statului pentru finanțarea FGDB în cazul apariției factorilor declanșatori, fără a impune asupra finanțării în condiții optime a nevoilor bugetului.

În acest sens, împrumutul cu caracter preventiv amintit anterior va presupune doar garantarea acestuia de către Guvern.

Garantul își declară astfel angajamentul față de obiectivul Proiectului, respectiv față de consolidarea cadrului instituțional și a mecanismului de finanțare pentru protecția depozitelor și rezoluția bancară în România.

În acest scop, fără limitare sau restricție asupra oricăreia dintre celelalte obligații ale sale în temeiul Acordului de garanție, Garantul garantează necondiționat, în calitate de debitor principal și nu doar ca garant, plata datorată și punctuală a tuturor plăților din cadrul împrumutului plătitibile de către Împrumutat, în conformitate cu prevederile Acordului de împrumut.

Garanția solicitată prezintă un risc minim de executare, iar FGDB beneficiază prin acest împrumut garantat, oferit de BIRD, de costuri mai avantajoase, respectiv de un nivel al dobânzii scăzut, pe care niciun alt finanțator de pe piața financiară liberă nu îl poate oferi, ceea ce conduce și la minimizarea riscurilor de rambursare a împrumutului garantat de către statul român.

În conformitate cu prevederile art. 119¹ și art. 119² din Legea nr. 311/2015, Guvernul, prin MF, poate garanta în procent de 100% valoarea împrumuturilor cu caracter preventiv contractate de FGDB de la instituții financiare internaționale, inclusiv dobânzile și comisioanele aferente, fără a se percepe comision la fondul de risc.

Plata serviciului datoriei aferent împrumutului, respectiv rambursarea ratelor de capital, plata dobânzilor, comisioanelor și a altor costuri aferente împrumutului cu caracter preventiv se asigură din surse proprii ale FGDB.

În cazul în care FGDB nu deține resursele financiare necesare asigurării plății la scadența a ratelor de capital, dobânzilor și comisioanelor aferente, respectiv se materializează riscul de executare a garanției, MF, în calitate de garant, va efectua plata din disponibilul la fondul de risc, cu recuperarea ulterioară de la beneficiar, conform procedurii reglementate de Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, care se aplică în mod corespunzător.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2 Impactul social

3.3 Impact asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

3.4 Impactul macroeconomic

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroec.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

3.5 Impactul asupra mediului de afaceri

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

3.9 Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent cât și pe termen lung (5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri. *)**

Având în vedere termenii financiari ai împrumutului cu caracter preventiv (tragerea se realizează de către FGDB doar dacă apar factorii declanșatori stabiliți în contract, neexistând obligația tragerii dacă nu apare nevoia de resurse din partea Fondului, iar plata serviciului datoriei aferent împrumutului, respectiv rambursarea ratelor de capital, plata dobânzilor, comisioanelor și a altor costuri aferente împrumutului cu caracter preventiv se asigură din surse proprii ale FGDB), estimăm faptul că, atât pentru anul în curs, respectiv pentru anul 2023 cât și pentru următorii 4 ani nu se va genera impact financiar.

-în mii lei						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		2023	2024	2025	2026	
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						

Buget de stat - Serviciul datoriei publice						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
4.8 Alte informații						

Secțiunea a 5 a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

- 5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ
- 5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice
- 5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).
- 5.3.1 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE
- 5.3.2 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE
- 5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
- 5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate
- 5.6 Alte informații

Secțiunea a 6 - a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

- 6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Inițierea actului normativ este rezultatul încheierii unui acord semnat cu o instituție financiară internațională, actul normativ ratificând Acordul de garanție, potrivit prevederilor legislației române în vigoare.

Au fost respectate dispozițiile Legii nr. 52/2003, republicată, privind transparența decizională.

6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

6.5 Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ - este necesar avizul Consiliului Legislativ

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social

d) Consiliul Concurenței

e) Curtea de Conturi

6.6 Alte informații

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Au fost respectate dispozițiile Legii nr. 52/2003, republicată, privind transparența decizională.

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Punerea în aplicare a prezentului act normativ se asigură de către Ministerul Finanțelor, în calitate de Garant.

8.2 Alte informații

Având în vedere cele de mai sus și în conformitate cu prevederile alineatului (3) al articolului 76 din Constituția României, republicată, propunem adoptarea, în procedură de urgență, a proiectului de lege pentru ratificarea Acordului de garanție dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la București la 4 ianuarie 2023, privind garantarea în procent de 100% a obligațiilor aferente Acordului de împrumut (Proiect consolidarea instituțională și rezistența plasei de siguranță financiară) dintre Fondul de garantare a depozitelor bancare și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în valoare de 406.000.000 EUR.

Ministrul Finanțelor

Adrian CÂCIU

Avizăm favorabil

Viceprim-ministru, Ministrul Transporturilor și Infrastructurii

Sorin-Mihai GRINDEANU

Ministrul Afacerilor Externe

Bogdan Lucian AURESCU

Ministrul Justiției

Marian-Cătălin PREDOIU